

عن عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

﴿لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَبَوْهُ وَ لَوْ بِسَفْكِ الْمُهْجِ وَ خَوْضِ اللَّجَجِ﴾

الكافي، جلد ۱، صفحه ۳۵

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی،
وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

دو مثال عربی و فارسی برای تقارض

شناسنامه مطلب	
e-l-12	کد مطلب
لغت/واژه‌سازی	موضوع
	موضوع مرتبط
علمی/ادبیات عرب/لغت/تحقیقی پژوهشی/درآمدی بر لغت شناسی/مثال و تطبیق	رده
معاقبه، تقارض، ادبیات فارسی، خاطرات تبلیغ	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی نُمُو

nomov.ir

ابن هشام در باب ثامن مغنی یک نکته‌ی لطیف ادبی را تذکر داده است. عبارت وی این است:

«القاعدة الحادية عشرة من ملح كلامهم تقارض اللفظين في الأحكام»^۱

به دو نمونه عربی و فارسی توجه کنید.

۱. قال الأصمعي: سألت المفضل عن قول الأعشى:

لَعَمْرِي لَمَنْ امسى مِنَ الْقَوْمِ شَاخِصاً لَقَدْ نَالَ حَيْصاً مِنْ عُقَيْرَةِ خَائِصاً

ما معنی حَيْصاً؟ فقال: العرب تقول فلانٌ يَخُوضُ العُطِيَّةَ في بني فلان أي يُقَلِّلُها، قال: فقلت فكان ينبغي أن يقول خَوْصاً، فقال: هي مُعاقبةٌ يستعملها أهل الحجاز يُسمُّون الصَّوَاغَ الصَّيَاغَ، ويقولون الصَّيَّامَ للصَّوَامِ، و مثله كثير^۲.

۲. در ایام تبلیغ در برخی از روستاهای اطراف مشهد دیدم که همانطور که فعل شدن به معنای رفتن

در بسیاری از استعمالات فصحای پارسی گو آمده مانند شعر معروف «شد و تکیه بر آفریننده کرد»^۳،

اهل آن جا نیز کلاً به جای فعل شدن از رفتن استفاده می کردند.^۴

۱ - مغنی اللیب، ج ۲، ص: ۶۹۷

۲ - لسان العرب، ج ۷، ص: ۳۴

۳ - مصرع دوم بیتی از ابیات سروده‌ی معروف شیخ ادبیات فارسی، سعدی شیرازی است در مثنویات بوستان به نام «حکایت درویش و روباه».

۴ - خاطره از یکی از همکاران ما در پایگاه نمو می باشد.